

Ministerstvo životního prostředí ČR
Odbor výkonu státní správy II
Mánesova 1803/3a
370 01 České Budějovice 1
e-mail: Jakub.Honetschlager@mzp.cz

Vyjádření v rámci zjišťovacího řízení podle zákona č. 100/2001 Sb. k záměru „ZEVO Vráto České Budějovice“

Investor, společnost Teplárna České Budějovice a.s., předložil oznámení záměru „ZEVO Vráto České Budějovice“, (kód záměru OV2074) podle § 6 zákona č. 100/2001 Sb. o posuzování vlivů na životní prostředí. Zpracovatelem Oznámení záměru (dále jen „Oznámení“) je Ing. Karel Vurm, CSc. Zásíláme své vyjádření v souladu s § 6 odst. (7).

V písemném závěru vydaném Ministerstvem životního prostředí podle § 7 zákona č. 100/2001 Sb., bude nezbytné požádat investora, firmu Teplárna České Budějovice a.s., aby dokumentace hodnocení dopadů na životní prostředí:

1. Pracovala s více variantami možného řešení, zejména stran roční kapacity spalovaných odpadků. Ekonomická rentabilnost nemůže být v rámci procesu EIA jediným argumentem, proč nehodnotit varianty. Bud' jde o životní prostředí a hledáme nejvhodnější variantu z hlediska odpadového hospodářství kraje a vlivů na životní prostředí v místě stavby, nebo jde o ekonomický zisk, kterému se má životní prostředí podřídit. Výběr varianty má proběhnout v procesu EIA, ne za zavřenými dveřmi už před jeho začátkem. Roční kapacita spalovaných odpadků 160 tisíc tun se jeví jako naddimenzovaná nejen vzhledem k postupně realizovaným požadavkům na snížení množství odpadů a opětovného využívání surovin, ale také s ohledem na jiná, vůči záměru konkurenční zařízení, která jsou připravována jak na území Jihočeského kraje, tak mimo něj.

2. Nulová varianta počítající s provozem hnědouhelného kotle v provozu na Novohradské ul. je nesmyslná a neměla by vstupovat do srovnání s variantou spalovny Vráto (tzv. ZEVO), jak to činí oznamovatel v části „B.I.5.2. Popis zvažovaných variant“. Vzhledem k nutnosti co nejrychleji omezit emise skleníkových plynů a dosáhnout uhlíkové neutrality budou přijímána další legislativní i jiná regulační opatření, které spalování hnědého uhlí ve zdrojích jako je Teplárna prakticky znemožní. Již dnešní ekonomický tlak skrze emisní povolenky bude dostatečný k odstavení všech uhelných kotlů Teplárny České Budějovice.

3. Požadovat doplnění uváděných referenčních zařízení v dokumentaci o podrobný popis jejich technologií a důvodů, proč jsou vlastně referenční pro hodnocení záměr. V Oznámení jsou v části „B.I.5.2. Popis zvažovaných variant“ uváděny jako referenční některé jiné spalovny (tzv. ZEVO) v České republice bez této specifikace. Pokud jsou z nich známé informace o konkrétních emisích škodlivin do ovzduší, pak by měly figurovat konkrétní data v úplné dokumentaci EIA. Aby byly tyto informace věrohodné, žádáme v přílohách doložit kopie protokolů z měření škodlivin v emisích do ovzduší, a to především pro perzistentní organické látky (PCDD/F, PCB, hexachlorbenzen a pentachlorbenzen), těžké kovy, HCl, HF, případně další. Rovněž složení odpadů produkovaných těmito referenčními zařízeními včetně doložení výsledků měření za poslední čtyři roky, jak v odpadech z čištění spalin, tak z čištění kotle i v popelu a strusce. Zmiňovat u referenčních zařízení spalovny, které ještě nestojí a nejspíš ani nebudou, je redundantní.

4. Kvalitněji zpracovat a konkretizovat porovnání s nejlepšími dostupnými technikami, neb údaje v kapitole Oznámení „B.I.6.4. Porovnání s nejlepšími dostupnými technikami“ a dále nejsou dostatečné. Obecně je dobře známé, že spalování směsných odpadků vede ke vzniku dioxinů a dalších perzistentních organických látek zařazených na seznam Stockholmské úmluvy, a proto bylo zařazeno jako jejich významný zdroj v části II, přílohy C této úmluvy. Česká republika Stockholmskou úmluvu ratifikovala, a proto by každý

nový zdroj těchto látek měl být posouzen i z pohledu nejlepších dostupných technik a nejlepší praxe, a to nejen z hlediska jejich technologie, ale i postupu schvalování (Stockholm Convention on POPs 2008). Žádáme, aby takové vyhodnocení obsahovala i dokumentace EIA, v Oznámení jsme jej nenašli.

Nejlepší technikou je ale také minimalizace vzniku odpadů v rámci svozové oblasti spalovny a snaha o dosažení co nejvyšší účinnosti třídění a recyklace odpadů. Požadujeme toto dopracovat včetně zahrnutí podrobného a reprezentativního rozboru SKO z budoucí svozové oblasti.

5. Uvést zpracovanou bilanci toků toxických bromovaných látek spalovnou odpadů, včetně nových bromovaných zpomalovačů hoření. Bromované zpomalovače hoření se přidávají a přidávají do různých předmětů, jež se posléze dostávají do odpadů a mohou končit v kotli zařízení. Jak bude probíhat kontrola možných vstupů bromovaných zpomalovačů hoření do spalovny anebo monitoring možné kontaminace životního prostředí těmito látkami? Budou monitorovány v emisích ze spalovny (tzv. ZEVO)?

6. Doplnit způsoby monitorování škodlivin v sousedství zařízení zejména v trvale obydlených částech Nového Vrát, nic o něm v Oznámení nenacházíme. Měl by se dle nás dít formou pasivního vzorkování ovzduší a analýz na těžké kovy a POPs, především pak rtuť, olovo, kadmium, arsen, chlorované a bromované dioxiny, PCB, hexachlorbenzen a pentachlorbenzen. Takový dlouhodobý monitoring by měl být součástí podmínek provozu plánovaného zařízení a měl by být provozovaný nezávisle na provozovateli, který by však hradil náklady na jeho provoz.

7. Zhodnotit dopady na životní prostředí z nakládání s popílky a s toxickými zbytky zatíženou škvárou ze zařízení a konkretizovat, kde by v rámci Jihočeského kraje měla končit.

8. Dopracovat analýzu rizik, zejména možné dopady havárií na obyvatele Nového Vrát. Analýza rizik je sice součástí Oznámení jako příloha 3.8., ale například tvrzení, že v případě požáru odpadků v bunkru zařízení, by „kouř obsahující toxické produkty nedokonalého spalování vytvořil vlivem vysoké teploty vznášivý sloup spalin k jehož rozptýlení by došlo ve vyšších vrstvách atmosféry“ a „opatření v okolí reálu by v tomto případě zahrnovala doporučení obyvatelstvu uzavřít okna bytů apod.“ se jeví jako příliš zjednodušující a těžko uvěřitelné.

9. Vzhledem k velké rozmanitosti ptačího společenstva v areálu a jeho okolí je nutné v rámci procesu EIA řešit zabezpečení odrazných ploch v areálu proti nárazům ptáků.

10. Doplnit opatření omezující dopady na biologickou rozmanitost. V kapitole D.IV v navrhovaných opatřeních k prevenci, vyloučení a snížení všech významných negativních vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví chybějí jakákoli opatření, která by mohla omezit nebo kompenzovat vliv záměru na biologickou rozmanitost. V dokumentaci je třeba aktivně pracovat s podrobnějším biologickým průzkumem, který bude zpracován na jaře, a navržená opatření doplnit právě o část týkající se biologické rozmanitosti.

Ostatní připomínky k textu Oznámení:

11. Likvidaci drobné vodní plochy, která v areálu v současné době existuje, je vhodné provést mimo období rozmnožování obojživelníků. Likvidaci by měl asistovat biologický dozor stavby, toto žádáme uvést do návrhu podmínek stanoviska EIA. V souladu s biologickým průzkumem je vhodné v rámci dokumentace řešit také parametry nové vodní nádrže v areálu.

12. Všechny práce související se stavbou a případným rušením ptáků je vhodné plánovat na mimohnízdni období. Speciální pozornost je třeba věnovat pracím na komíně v souvislosti s hnízděním kriticky ohroženého sokola stěhovavého (*Falco peregrinus*).

13. Následný biologický průzkum je třeba zaměřit především na hmyz, obojživelníky, plazy a ptáky (včetně hnízdění synantropních druhů na objektech v areálu) a navrhnout pro zjištěné zvláště chráněné druhy a druhy červených seznamů vhodná kompenzační opatření.

14. Vzhledem k tomu, že během případné výstavby by bylo v areálu pokáceno větší množství vzrostlých dřevin, je v rámci dalšího posuzování vlivů na životní prostředí zapotřebí věnovat pozornost následnému ozelenění areálu, především výsadbě geograficky původních a stanovištně odpovídajících dřevin či úpravě

trávníků a okolí nové vodní plochy směrem k přírodě blízké podobě. Vhodné ozelenění areálu (případně i rozšíření hnízdních příležitostí pro ptáky) by mohlo alespoň částečně kompenzovat vlivy záměru jak na biologickou rozmanitost, tak i na životní prostředí v okolí záměru.

Věříme, že výše zmíněné připomínky budou zohledněny při formulaci požadavků na dokumentaci v procesu posuzování vlivů na životní prostředí záměru „ZEVO Vráto České Budějovice“.

V Českých Budějovicích 6. května 2021

Jménem Calla – Sdružení pro záchranu prostředí

Edvard Sequens